

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ

для студентів

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень «Бакалавр»
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Валентина ЧЕПАК, Олена ВІЛКОВА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, ПІБ, дата) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, ПІБ, дата) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробники: доктор соціологічних наук, професор Валентина ЧЕПАК, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри галузевої соціології Олена ВІЛКОВА.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри галузевої соціології

(Ольга БЕЗРУКОВА)

Протокол № 20 від «29» 07 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – надання студентам системних і фундаментальних знань про соціологію організацій та управління як окрему галузь сучасного соціологічного знання.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Володіти знаннями з дисциплін «Теорія та історія соціології», «Соціальна структура суспільства» «Соціальна статистика та демографія»
2. Володіти елементарними навичками використання методів соціологічного дослідження

3. Анотація навчальної дисципліни: Соціологію організацій та управління визначають як галузь соціологічного знання, що вивчає організації як елементи соціальної структури суспільства та управління ними в умовах наявних в суспільстві соціальних відносин, соціальних змін, закономірностей соціальних дій і поведінки людей. Дисципліна акцентує увагу на розкритті генези, основних етапів становлення та розвитку соціології організацій та управління у контексті глобальних змін, поглиблення розуміння природи, механізмів функціонування й розвитку соціальних організацій, як ефективних форм кооперації спільної діяльності людей; виокремленні структурно-функціональних компонентів соціальної організації, ключових організаційних процесів, дій, взаємодій і відносин як продуктивних чинників функціонування організаційних систем у сучасному суспільстві.

4. Завдання (навчальні цілі):

- отримання студентами ґрунтовних знань про науковий статус, зміст, структуру, предметне поле, понятійно-категоріальний апарат, закономірності, функції та місце соціології організацій та управління в системі сучасного соціологічного знання;
- набуття студентами вмінь застосовувати соціологічний підхід та методичний інструментарій соціологічної науки до аналізу і типологізації складних організаційних систем, процесів і явищ, а також тенденцій і закономірностей функціонування й розвитку організаційних утворень у сучасному суспільстві;
- розширення у студентів вмінь і навичок щодо виділення і аналізу критеріїв соціологічного вимірювання ефективності діяльності соціальних організацій та управлінських процесів у сучасному суспільстві.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- ЗК03. Здатність працювати в команді.
- ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- СК14. Здатність визначати, проектувати та прогнозувати дії соціальних механізмів стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту та маркетингу;

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	знати історію та сучасний стан соціології організацій та управління	лекції, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота, практичні	5
1.2	знати зміст основних концепцій, теоретичних позицій та ключових понять, котрі використовуються соціологічною наукою в галузі досліджень організацій та управління	лекції, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота, рецензування статті, практичні,	10
2.1	використовувати понятійний апарат методичний інструментарій соціологічної науки для інтерпретації різних форм і видів організаційної діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота, есе	15

2.2	визначати тенденції та соціальні механізми функціонування й розвитку організаційних систем, явищ і процесів у сучасному суспільному житті	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	контрольна робота; рецензування, представлення результатів індивідуального завдання	15
3	публічно презентувати результати самостійної роботи	практичні заняття, самостійна робота, презентація,	Виступ, аналіз практичної ситуації, представлення результатів групового завдання	30
4	самостійно розробляти дослідницький проект по організаційній проблематиці на засадах пошуку та аналізу результатів соціологічних досліджень	самостійна робота	контрольна робота; практичні завдання, аналіз практичної ситуації	25

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
PH01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.	+	+	+			
PH06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.					+	+
PH18. Визначати, проектувати та прогнозувати соціальні механізми стабільного функціонування та розвитку організаційних систем менеджменту і маркетингу				+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. робота на практичних протягом семестру: PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH4 - 15/9
2. написання есе по темі 3: PH 2.1, PH 2.2. - 5/3 балів
3. презентація результатів індивідуального завдання по темі 4: PH3, PH4 – 5/3 балів
4. рецензування статті по темах 4-5: PH1.2, PH2.1, PH 2.2- 5/3 балів
5. аналіз практичної ситуації по темі 6: PH 3, PH2.2, PH4 – 5/3 балів
6. представлення результатів групового завдання по темі 7: PH3, PH4- 5/3 балів
7. виконання контрольних робіт: PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2, PH4 – 20 балів/12 (2 роботи по 10 максимальних або 6 мінімальних балів за кожно)

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит (PH1.1, PH1.2, PH2.1, PH2.2) (білет містить дві частини: перша – тести, друга – проблемне запитання/ситуація) – **40 балів** (20 максимальних балів або 12 мінімальних балів за кожне питання білету). Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – **24 бали**.

- умови допуску до підсумкового іспиту: студент не допускається до іспит, якщо за семестр він набрав менше ніж **36 балів**; такий студент допускається до іспит за умови написання реферативної роботи змістом та обсягом відповідним кількості неопрацьованих ним протягом семестру тем дисципліни.

7.2 Організація оцінювання:

Робота на практичних – активність студента на всіх практичних протягом семестру
Есе – самостійна робота студента за підсумками вивчення теми 3. Надсилається викладачу для оцінювання за визначеним графіком.

Презентація результатів індивідуального завдання по темі 4 - це вид самостійної роботи, який

студенти виконують і презентують на відповідному практичному занятті.

Рецензування статті – це вид самостійної роботи, який студенти виконують після вивчення тем 4-5 протягом 2 тижнів і надсилають для перевірки на електронну пошту викладача.

Аналіз практичної ситуації - це вид самостійної роботи, який студенти отримують разом із планом практичного заняття по темі 6 і виконують у процесі підготовки до цього заняття. Результати роботи презентуються на відповідному практичному занятті.

Представлення результатів групового завдання - це вид самостійної роботи, який студенти отримують разом із планом практичного заняття по темі 7 і виконують у процесі підготовки до цього заняття. Результати роботи презентуються на відповідному практичному занятті.

Контрольна робота №1 виконується на практичному занятті протягом наступного тижня після вивчення Тем 1-6.

Контрольна робота №2 виконується на практичному занятті протягом наступного тижня після вивчення Тем 7-8 і охоплює всі теми дисципліни.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
Частина 1. Соціологія організацій та управління як теорія середнього рівня				
1	Соціологія організацій та управління в системі соціологічного знання	2	2	10 пошук і опрацювання інтернет-джерел
2	Основні етапи розвитку організаційно-управлінської науки	2	2	8 підготовка проблемних питань до обговорення на семінарському занятті
3	Сутність соціальної організації	2	2	8 Есе
4	Типології організацій	2	2	10 індивідуальне завдання
Частина 2. Організації у соціальному просторі				
5	Структура організацій	2	2	12 рецензування статті
6	Організаційні зміни та розвиток	4	4	10 аналіз практичної ситуації
контрольна робота 1			2	
Частина 3. Управління організацією в соціологічному вимірі				
7	Управління як специфічний вид соціальної діяльності	2	2	10 розробка і представлення на семінарському результатів групового завдання
8	Організаційні засади управління	4	4	8 підготовка додаткових питань до КР
контрольна робота 2			2	
ВСЬОГО		20	24	76

Загальний обсяг – 120 годин, в тому числі:

Лекції – 20 годин

Практичні заняття – 24 години

Самостійна робота – 76 годин

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

- Гавриленко І.М. Соціологія організацій: Навчальний посібник / І.М.Гавриленко, В.І. Кузьменко, О.Л. Скідін – Запоріжжя: ГУ»ЗІДМУ», 2007. – 404 с.
- Соціологія управління : учебник / Т. В. Зверко, Е. Г. Михайлева, Е. Ю. Усик ; Нар. укр. акад., [каф. соціології]. – Харьков : Изд-во НУА, 2017. – 236 с. Режим доступу: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/>
- Монастирський Г.Л. Теорія організацій: підручник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 288 с.
- Комарова К.В. Організаційна культура: навчальний посібник / К.В.Комарова. – Дніпропетровськ, ДДФА, 2011. – 166 с. Режим доступу: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2481/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B>

[0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9A.%D0%92.%20 %D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10156/Vergyn_Ponyattya_byurokrativy_v.pdf?sequence=1&isAllowed=y)
(розділи 2 -4).

5. Сурмін Ю.П. Соціологія управління : підруч. / Ю.П. Сурмін, І.П. Бедзюра. – К. : Освіта України, 2012. – 686 с. (Розділ 1).

Додаткова:

1. Вергун О. Поняття бюрократії в творчості М. Вебера. Режим доступу: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10156/Vergyn_Ponyattya_byurokrativy_v.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Ковтун О.С. Формування корпоративної культури господарської організації в умовах транзитного суспільства // Український соціум, 2013. - №3(46). – С. 54-62. Режим доступу: <https://ukr-socium.org.ua/uk/archive/no-3-46-2013/formuvannya-korporativnoi-kulturi-gospodarskoi-organizacii-v-umovah-tranzitnogo-suspilstva/>
3. Ломійчук Володимир Скелет компанії. Чотири кроки до сильної організаційної структури. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/poradi-shchodo-polipshennya-strukturi-kompaniji-yak-i-navishcho-minyati-50018875.html>
4. Мескон М. Организационная структура. Режим доступу: www.nir.ru/socio/articles/meskon.doc
5. Приб К.А. Природа та механізми опору змінам в організації // Ринок праці та зайнятість населення, 2014.- № 3. – С. 34-39.
6. Рахманов О. А. Кар'єра топ-менеджера великої корпорації в країнах заходу: ретроспективний соціологічний вимір// Український соціум, 2013. - №3(46). – С.86-90. Режим доступу: <https://ukr-socium.org.ua/uk/archive/no-3-46-2013/kar-iera-top-menedzhera-velikoi-korporacii-v-krainah-zahodu-retrospektivnij-sociologichnij-vimir/>
7. Синицька О.І., Білецька О.О. Організаційна чи корпоративна культура: теоретичні підходи до тлумачення понять. Режим доступу: http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/460/1/5_1_14.pdf
8. Туленков М.В. Соціологія управління як галузь наукового знання: концептуальний аналіз// Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія Соціологія. – 2010. - №1-2. – С. 87-90. Режим доступу: <http://visnyk.soc.univ.kiev.ua/index.php/soc/article/view/71>
9. Hofstede G., Bond M.H., Luk C.L. Individual perceptions of organizational cultures: A methodological treatise on levels of analysis // Organization Studies.-1993. Vol. 14. - P. 483–503.
10. Interview with John W. Meyer “If You Study Organizations You should not Believe in Them”. Journal of Economic Sociology = Ekonomicheskaya sotsiologiya, 2020. Vol. 21, no 1, pp. 127–139. Режим доступу: https://ecsoc.hse.ru/data/2020/01/30/1569359014/ecsoc_t21_n1.pdf#page=127
11. Powell W. W. Neither market nor hierarchy: Network forms of organization / in B. M. Staw and L. L. Cummins. Research in Organizational Behavior. 1990. Vol. 12. P. 295-336. Режим доступу: http://www.stanford.edu/~woodyd/papers/powell_neither.pdf